

Tehonrakentajat, 2017, Suomalaisen työn voitto (3`49)

Tehonrakentajat, 2017, Kulutusjuhla (5`36)

Kahdeksanhenkinen Tehonrakentajat-taiteilijaryhmä valmisti Ylen Oi Maamme!-projektiin kaksi videoteosta. Taiteilijaryhmä on aiemmissa näyttelyissään käsitellyt suomalaista tehokkuutta ja tehopuhetta kriittisen humoristisella otteella. Myös koneet, robotit ja tekniikka on ollut taiteilijaryhmälle tunnusomaista. Lii-filmi Oy:n alkuperäiset materiaalit johdattivat taiteilijat työn ja kuluttamisen maailmaan. Tehokkuus ja suomalaisuus näkyi ja kuului vahvasti käytetyssä arkistomateriaalissa. Emme siis ole uusien ilmiöiden äärellä.

**Suomalaisen työn voitto** käsittelee aiheeltaan työtä, robotisaatiota ja digitalisaatiota. Aiheita jotka ovat vahvasti läsnä tänäkin päivänä. Koneista ja roboteista kiinnostuneet taiteilijat loivat arkistomateriaalista oman versionsa teollistuneen maailman ydinkysymyksistä. Työllisyys, työttömyys ja tehokkuus ovat aiheina toisistaan erottamattomia. Siinä missä koneet ovat helpottaneet ihmisten arkea, ja tuoneet lisää vapaa-aikaa, on se tuonut mukanaan myös uusia haasteita ja varjopuolia. Työn luonne on muuttunut, tehtaat kansainvälistyneet ja töitä ei riitä kaikille. Kuitenkin joutilaisuus ahdistaa ja sitä paheksutaan.

Suomalainen yhteiskunta on vaurastunut teollisuuden myötä. Nyt 100-vuotiaassa Suomessa joudumme pohtimaan uudelleen suomalaisen identiteetin rakentumista. Tehokkuudesta ja työnteosta luopuminen suomalaisina perusarvoina tuntuu haikealta, mutta emme voi enää pitää kaikkia työttömiä ihmisiä laiskoina, töitä ei ole. Pitää siis keksiä uusi työ, uusi arvo, uusi haaste jota voimme ratkaista tulevaisuuden Suomessa. Kun työn määrä vähenee, valta ja valuutta kulkeutuu yhä pienemmän joukon etuoikeudeksi. Tämä on arvo, johon emme ole Suomessa tottuneet ja jota 100-vuotiaassa Suomessa emme ehkä haluakaan toteuttaa.

Ihminen rakensi koneen avukseen työtä helpottamaan. Kone tehosti ihmisen toimintaa. Aikojen kuluessa koneen tehokkuus laittoi ihmisen kilpailuasemaan. Millaiset ihmiset ovat korvattavissa koneilla? Koneellistumisen jälkeen ihmisen on odotettu pystyvän tehostamaan ja parantamaan suoritustaan ollakseen korvaamaton. Kone on muuttunut ystävästä viholliseksi. Henkilökohtaiseksi treenivalmentajaksi, henkisen voimavaran loppuunkuluttajaksi.

**Kulutusjuhla** juhliikin kuluttamisen problematiikkaa. Kuluttamalla nostamme kansantaloutta ja laitamme Suomen kuntoon. Kuluttajan pitää kuitenkin olla vastuullinen ja päättäväinen yhteiskunnan vaikuttaja. Luonnonvarojen ja rahan tuhlaaminen on kielletty, mutta rahaa ei pidä makuuttaa tileillä. Rahalla saa rahaa. Kuluttamalla pitää talouden pyörät pyörimässä. Raha ei tuo onnea, mutta joskus olisi mukava ostaa vähän parempaa juustoa.

Työn arvostus suhteessa tuotetun materian määrään on yksi kiinnostavista yksityiskohdista. Roskaksi ennen pitkään muuttuvan materian tuottamista katsotaan edelleen rehellisempänä työnä kuin ajatustyön tekemistä. Palkkaeliitistä löytyvien johtajien ja muiden ajatustyötä tekevien työtä ja siitä saatavaa korvausta katsotaan kadehtien ja halveksuen. Kuitenkin palkkaeliitistä löytyy niin monenlaisia ammatteja että varmasti jokaiselle löytyy joku ryhmä, jota kohtaan kateuden voi asettaa.

Suomalainen kansa rakastaa jonottaa ilmaista kahvia tai ämpäreitä. Se oli läsnä jo alkuperäisessä arkistomateriaalissa. Tehonrakentajat kokosi näyttille palkkaeliitin tuloja. Kulutus ja tuotteet ovat kiinnostavia aiheina, sillä niistä on kenenkään mahdotonta täysin irtisanoutua. Silti löydämme itsestämme helposti kateutta toisen rikkauksia kohtaan. Tulevaisuuden katoavat ammatit ja naapurin verotiedot ovat takuuvarmoja uutisvalintoja.

Kuluttaminen ja kuluttaja aiheina löytyi suoraan arkistomateriaalista. Lii-filmin viihteelliset katsaukset olivat jo itsessään herkullista katsottavaa. Teoksessa mainoksen ja uutisen välinen raja hämärtyy entisestään.